

Recte dixit quispiam :

De virtute loqui, facile est, virtutibus uti,
Hoc Sampsonis opus.

Apud Beirlinck, them. 1, in festo Visit.

Nec male Horatius virtutis genium expres-
sit sequentibus versibus :

Virtus recludens immeritis mori,
Colum negata tentat iter via.
Cœtusque vulgares, et adam
Spernit humum fugiente penna.

L. III. Od. II.

Cum Philippus Rex Macedo post devictum
prælio Archidamum Regem Læcædæmoniae,
insolentem illi epistolam scripsisset, respon-
dit Archidamus : Si metiaris umbram tuam,
haud quaquam reperies majorem factam,
quam erat ante victoriam. PLUTARCH. *in*
Lacon.

NECESSITAS. — Cum duo fratres ad senem
in Scythia venissent, et eorum alter diceret :
Abba, totum vetus, et novum Testamentum
memoria comprehendi. Respondit ei senex :
Implevisti aerem verbis. Cum vero alter di-
ceret : Ego utrumque testamentum scripsi :
iterum dixit senex : Et tu implevisti fenestras
chartis ; an ignoratis, quia dictum est :
Regnum Dei non est in sermone, sed in vir-
tute. *Vita PP.*

Charislaus interrogatus ; quam Rempublicam
judicaret optimam ? eam respondit, in
qua cives inter se de virtute contenderent.
PLUTARCH. *in apophth.*

Bias ad Ægyptios eunti filio, et percon-
tanti, quod ei maxime gratum faceret ?
Viaticum, respondit, senectutis possidendo,
virtutem intelligens. S. BASIL., *orat. VII, de*
virt., l. IV.

Recte necessitatem virtutis Ovidius sequen-
tibus expressit versibus :

Materiemque tuis tristem virtutibus imple.
Ardua per præceps gloria vadit iter.
Hecora quis nosset, si felix Troia fuisset ?
Publica virtutis per mala facta via est.
Ars tua Tiphys jacet, si non sit in aequore fluctus :
Si valeant homines, ars tua, Phœbe jacet.
Quæ latet, inque bonis cessat, non cognita rebus,
Apparet virtus, arguiturque malis.
Dat tibi nostra locum tituli fortuna, caputque.
Conspicuum pietas, quo tua tollat, habet.
Trist., ep. II.

UTILITAS. — Nulli non virtus, et vivo, et
mortuo, retulit gratiam, si illam bona secu-
tus est fide. SENECA, *epist. LXXX.*

Phocion missam sibi ob virtutem ab Ale-

xandro sexaginta millium aureorum sum-
mam remisit, dicens : Sinat igitur me esse
tamem. RODRIG., p. 3, tr. III.

Socrates interrogatus, an Regem Persarum
judicaret felicem esse ? Respondit : nescio,
hercle, quantum virtutis, et discipline
habeat. LAERT., l. VI.

Antisthenes dicebat, virtutem esse arma-
turam, quæ detrahi non possit : ensis enim,
et clypeus excutuntur ; sapiens autem, ac
virtute præditus numquam non armatus est,
eoque vinci non potest. LAERT., l. VI.

Antigonus adolescenti cuiusdam patris, viri
fortissimi, stipendia petenti dixit, se non
nisi ob proprias ejusque virtutes merce-
dem, ac munera dare solere. PLUTARCH. *in*
apophth.

Arca Noetica, quia Dei jussu bitumine in-
trinsecus, et extrinsecus bene oblitata erat, in
mediis fluctibus navigabat secunda ; multo
magis vero anima, si virtutibus internis, et
externis prope fuerit communita, a procellis
tentationum non timebit. ALVAR., l. II, l. III,
p. 1, c. VI.

DIGNITAS. — Unum hominis bonum ipsa
virtus est, quæ inter hanc fortunam, et illam
superba incedit cum magno utriusque con-
temptu. Virtus rectorem ducentemque deside-
rat ; sed sine Magistro vitia discuntur.

Una res est virtus, quæ immortalitate nos
donare possit, et pares Diis facere. SENECA
in epist.

Dignitatem virtutis, quæ in imitatione Chris-
ti consistit, recte quidam sequentibus ver-
bis expressit : SENECA *apud Laetant., l. III,*
instil.

Si Christum discis, satis est, si cætera nescis :
Si Christum nescis, nihil est, si cætera discis.
Apud Fab. conc. III, in Dom. 1. post Epiph.

Euripides dicere solebat : Bonus mihi vir
nobilis videtur. Qui vero non est justus, licet
a patre meliore, quam Jupiter, sit genitus,
ignobilis mihi censetur. *Apud Fab. conc. II,*
in festo S. Jacobi.

Alphonsus Rex, cum eo presente commen-
darent aliqui virtutes, et facinora Nicolai
Picennini, unus vero imaginariæ nobilitatis
opinionem inflatus diceret : Hæc omnia ali-
quid essent, si non esset lanionis filius ; sub-
jecit : Equidem malim Nicolaus Picenninus,
quam Regis filius, esse. *Ibid.*

JUCUNDITAS. — Abraham non in die nati-
vitatibus filii sui Isaac, sed in dies ablatationis,
instituit convivium ; in quo, ut aiunt SS. Am-

brosius, et Augustinus, intelligitur profectus
mentis, quia idoneus factus est Isaac fortio-
ris gratiæ cibo, et virtutis alimento, non
adhuc, ut Corinthii, lacte potandus, sed
epulis solidioribus. *Idem conc. IV, in Dom. 1,*
post Epiph.

Non male Horatius canit :

Non possidentem multa vocaveris
Recte beatum ; rectius occupat
Nomen beati ; qui Deoram
Muneribus sapienter uti,
Duramque callet pauperiem pati,
Pejusque letho flagitium timet.
Non ille pro charis amicis,
Aut patria timidus perire.

L. IV. Od. IX.

Liber, qui S. Joanni in Apocalypsi devo-
randus tradebatur, in ore quidem dulcis, in
ventre amarus erat ; ut intelligatur, amaram
quidem virtutis esse adeptionem, jucundam
tamen possessionem. GRAN. *in locis com.,*
f. 212.

Hoc uno beati esse possumus in hac vita,
si fugientes illecebras voluptatum, solique
virtuti servientes, in omnibus laboribus, mi-
seriisque vivamus, quæ sunt exercitia, corro-
boramentaque virtutis. *Lactant. apud Beir.,*
the v in fest. Omn. Sanctior.

AXIOMATA.

Suis sibi quisque hæres optimus : Quod
axioma Heliogabalus Imperator pro sym-
bolo habuit. *Chronol. Principum in serie*
Imper.

Non gens, sed mens scilicet beatum, et
laudabilem, ac potentem efficiunt ; uti Æmi-
lianus Imperator in suo symbolo habebat.
Ibid.

Virtus, dum patitur, vincit : Quod dictum
a Constantino Imperatore pro symbolo usur-
patum est. *Ibid.*

Marcet sine adversario virtus : Valetiani
Maximini Imperatoris erat symbolum. *Ibid.*
Difficilia, quæ pulehra : Constantinus Im-
perator pro Symbolo eligebat. *Ibid.*

Omnia mea mecum porto : Valentinianus
III, in symbolo gerebat. *Ibid.*

Unita virtus valet : Othonis III, Imperato-
ris symbolum. *Ibid.*
Animus est, qui divites facit : Adolphi
Nassovii Imperatoris symbolum. *Ibid.*

Quod optimum, idem jucundissimum ; Al-
berti Austriaci Imperatoris symbolum. *Ibid.*
Sola bona, quæ honesta : Ludovici V. Ba-
vari Imperatoris symbolum. *Ibid.*

Vilius argentum est auro, virtutibus au-
rum. *Ibid.*

Non male quoque alius canebat ;

Auro quid melius ? Jaspis. Quid Jaspide ? Virtus.
Quid virtute ? Deus. Quid Deitate ? nihil.
HORATIUS in Ep. Buchlerius.

Virtus non eget hedera. *Idem.*
In re præsentium experimentum virtutis.
Virtus amatorem non admittit sordidum.
FLORILEG., p. 2.

AUCTORES.

Jacobus Alvarez tom. II, de adeptione vir-
tutum.

Antonius Gaudier de perfectionis natura,
fol. 118, 122, 357.

Franciscus Arias tom. II, tract. I.

Joannes Busaeus in Viridario V. eod.

Franciscus Labata in locis comm.

Ludovicus Granat. loc. comm. f. 201.

Hadrianus Lyreus Apophthegmatum S.
Ignatii l. II, apophth. IV.

Hugo Roth, in via regia virtutis p. 1, c. v
et p. 2, c. XVII et p. 3, c. XXV.

Ludovicus Cressolius in Anthologia sacra.
Decad. II.

Jacobus Marchantius in Horto Pastor. tr.
IV, lect. IV.

Mathias Faber tom. I, concil. II, in Festo
S. Jacobi, et tom. II, conc. IV, in Dom. post
Epiph. et conc. V, n. 2, et tom. III, conc. VI,
in Dom. VI, post Pentec.

Laurentius Beyrlinck them. I, in Festo
Visit. et th. V, in Festo omnium Sancto-
rum.

Thomas Stapletonus text. II, in Dominic.
XII, post Pentec. Item text. I, in Dom. II.
Quadrag. et text. VII. Dom. II. Advent.

Bernardinus Rosignolius de actionibus vir-
tutum tom. toto.

UNCTIO EXTREMA

QUOADESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est Sacramentum a Christo
institutum, ad ægroto periclitanti de vita
conferendam salutem animæ, vel etiam cor-
poris, per unctionem olei benedicti, et ora-
tionem Sacerdotis. Cum enim mortis articu-
lus ob multa, quæ tunc occurrunt, sit formi-
dabilis, statusque vitæ nostræ incertus, ac
futuræ incertior, multaque se tunc ingerant

tentationes, opportune nobis Christus providit institutione hujus Sacramenti, quo spiritaliter recreamur, et in spem erigimur, etiam ab ea infirmitate nos eximendo. S. Tho. IV, dist. XXIII, q. 1, art. 1.

Divisio. — Dividitur in septem partialia unctiones, videlicet oculorum, aurium, narium, oris, manuum, renum, ac pedum, eo quod in his præcipue organa sensuum, atque adeo et fomenta peccatorum resideant. Unde et in forma dicitur: Per istam sacram unctionem, et suam piissimam misericordiam indulget tibi Deus, quidquid deliquisti per visum, auditum, etc. *Ritual. Roman.*

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Exeuntes prædicabant, ut penitentiam agerent; et dæmonia multa ejiciebant; et ungebant oleo multos ægros, et sanabant. MARCH. VI, 12.

UTILITAS. — Infirmatur quis ex vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus: et si in peccatis sit, remittentur ei. JAC. V, 14.

EX SS. PATRIBUS

UTILITAS. — Quando unguunt oleo ægros, infirmitatem fidei virtute corroborant. Corroborant autem intercessione, et oratione fidei, quam Dei clementia exaudiet, et se exorabilem præstat, cujus Sacramentum est oleum consecratum. S. HIER. in *cap. vi. Marci.*

Est oleum et ad labores utile, et lucis fomentum, et hilaritatis effectivum, significatque misericordiam Dei, et gratiam Spiritus, per quam a labore liberamur, et lucem, et gaudium, hilaritatemque percipimus. THEOPHY. apud *Marchant. cr. vi, candelabr. lect. iv.*

Quoties aliqua infirmitas occurrerit alicui, non querantur præcantatores, non sortilegi, non carcerarii, neque per fontes, aut arbores, aut divia phylacteria exerceantur; sed, qui ægrotat, in sola Dei misericordia confidat, et Eucharistiam cum fide, et devotione accipiat, oleumque benedictum fideliter ab Ecclesia petat, unde corpus suum ungetur et secundum Apostolum oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus, non solum corporis, sed et anime sanitatem acci-

piet, complebiturque illo, quod Dominus in Evangelio promisit dicens: Omnia, quæcumque petieritis Patrem in nomine meo in oratione, credentes accipietis. S. AUGUST. in *tr. de rectit. cath. convers.*

Nec præmittendum est illud Apostoli Jacobi præceptum: Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, et orent super eum, ungentes eum oleo sancto in nomine Jesu, et oratio fidei salvabit infirmum. Ergo sic roges de te, et pro te fieri, sicut dixit Apostolus Jacobus, imo per Apostolum sum Dominus; ipsa videlicet olei sacrati delibatio intelligitur Spiritus Sancti typicalis unctio. *Idem, in l. II, de visit. infirm. c. iv.*

EXEMPLA CHRISTIANA.

QUALITAS. — Sanctus Malachias, cum oleo sacro ungi se vellet, exeunte Fratrum conventu, ut solemniter fieret, non sustinuit, ut ad se ascenderent, ipse descendit ad eos. Jacobat siquidem in solarium, domo superiori. Ungitur, et sumpto viatico, Fratrum se orationibus, et Fratres commendans Deo, ad lectum revertitur. S. BERN. in *vit. illius.*

Cum Reginaldus unus ex Discipulis S. Dominici moneretur, ut se extrema unctione ad luctum cum dæmone præpararet, respondit: Ego hanc luctam minime reformido, quin potius lætus expecto; jam enim dudum mater misericordie me inunxit, in quo plurimum confido, et ad quam cupide proficiscor. Erat autem, ut dicebat, ea unctio ab ipsa sanctissima Virgine peracta, quæ ad Reginaldum multorum annorum infirmitate detentum invisit, et unguento, quod attulerat, oculos, aures, os, manus, et pedes unxerat. MARCH. I. c. lec. III.

S. Lyduvinam graviter ægrotantem Christus ipso Paschatis die cum Matre, Apostolis, multisque Sanctis, et Angelis visitavit, et ad lectuli dextram sedit, Matre ad sinistram assidente, reliquis in orbem dispositis; quo facto surrexit Christus, et ad mensam oleo sacro, cruce elegantissima, et cereo totum cubiculum illustrante instructam, accedens, sumpsit oleum, eamque more in Ecclesia recepto, sed sine verbis inunxit, et tandem cereum in manum tradens, idem adstitit, donec spiritum exhalavit. *Ibid. in Suario VII Apr.*

Sanctus Elzearius Comes Arianus in vite agone constitutus gravissimos eosque per-

petuos dolores patientissime spe futurorum tolerabat, spiritus ejus jugiter cum Deo fuit, volebatque nihilominus etiam bona audire, jubebatque Christi passionem sibi legi, nec lingua etiam a divinis cessabat laudibus, crebro repetens illum versum: Dominus opem ferat illi super lectum doloris ejus: universum stratum ejus versasti in infirmitate ejus? (*Ps. XL.*) Sumpto autem Dominico Sacramento, cum sacro oleo ungeretur, et versum illum dicerent; Per sanctam crucem, et passionem tuam, libera eum Domine, ipse eundem ter repetivit, et addidit: Hæc est spes mea, et in hæc volo mori.

S. Heduvigis Polonie Duceissa priusquam in eum morbum incideret, qui ei finem vite attulit, accito ad se Fratre Matthæo Cisterciensis Instituti, qui tunc ei a sacris confessionibus erat, extreme-unctionis Sacramentum ab eo sibi petit ministrari; id ubi Sanctimonialia compererunt, non medioeriter consternatæ sunt, hæc obscure inde colligentes, propinquare jam tempus migrationis ejus a corpore, præsertim cum non ignorarent illam non temere id petere, quæ spiritali propheticæ polleret: Dolebant igitur et perturbabantur, quippe quæ matrem ipsam in Christo foventem, atque diligentem perdere formidarent. At soror Adelheidis pro singulari familiaritate ad eam accedens: Domina, inquit, cur sacram unctionem expectando nostros affligis animos, cum sis incolumis, nec ulla in te mortis signa visuntur? Neque enim hoc Sacramentum ministrari solet, nisi ubi de ægroti periculo metus est. Cui illa respondit: Scio, Adelheidis, scio ita esse, ut tu dicis, et morem Ecclesie tu bene explicas; sed est tamen quod hic advertere te oporteat. Cum enim extreme-unctionis Sacramento homo moriturus, tamquam armis spiritualibus contra spirituales nequitas munitur, ejusmodi præsidium cum summa devotione accipiendum est; Ego autem etsi incolumis adhuc sum, tamen mox secus habitura sum, vereorque ne in crescente morbi dolore, tam salutare auxilium, cum tanto possim devotionis fervore percipere, quanto par est animam ad Dominum properantem. Ita ergo satisfactum est ejus desiderio, et oleo sancto uncta est: nec diu post in morbum incidit, nec Sacramentum hoc denuo percipere voluit. *In vita ejus apud Sur. c. XXXIII, fo. VII, sepr. XXVIII.*

Vir quidam primarius Brunensis civitatis in Austria, cum non satis, ex virtute et officio vitam degisset, admonitus gravi morbo, ne, ut corporis sic anime salutem in discrimen vocaret, ad obeundum supremum diem nostrorum adjunctus ope, comparare se cepit. Ergo actam ad id tempus ætatem in mentem revocat, Sacerdotique quiddam apud Deum offenderat, dolenter explicat; Cum autem ingravesceret morbus, salutare viaticum postulavit, et mox etiam quod in his locis perrarum est, Unctionis-ultima Sacramentum, semperque nostros adesse voluit, qui se contra diaboli fraudes suis sermonibus confirmarent. Ita pio morbi genere minus laudabilem vitam, id quod raro accidit, terminavit. *Ex lit. annis Soc. ann. 585.*

NECESSITAS. — Quidam vir magni meriti in extremis laborans, cum interrogatus fuisset, num sacro oleo ungi vellet; respondit: Nolite, obsecro, quia omnes, qui inunguntur statim moriuntur. Atque his dictis spiritum reddidit. Cum autem linteaminibus involvendus esset, spiritum resumpsit, oculosque aperuit, ac dixit: Quia extreme-unctionis Sacramentum salutare abhorruerunt, centum annis in purgatorio, justo Dei judicio, torquetur. Si autem unctus fuisset, de ægritudine convalescerem; sacra enim unctio non est mortis acceleratio, sed dilatio, quibus dictis iterum expiravit. *MATH. I. c. lect. II.*

S. Malachias Abbas, qui ad aliorum opinionem Sacramentum unctionis ab ægra muliere petitum, in sequentem diem distulerat, et interea mulier mortua fuerat, in omnium adstantium præsentia contestatus est, nullam consolationem recepturum, nisi, quam tulerat, liceret restituere gratiam. Quare totam noctem in oratione, et lacrymis consumens, et suos quoque ad eamdem exhortans, impetravit, ut mortua vite restitueretur, et ab eo inuncta mox etiam sanitatem reciperet. S. HIER. in *vita.*

UTILITAS. — S. Maria Ogniacensis vidit, dum ægroti Sacramentum unctionis perciperent, Christum cum Sanctorum multitudine adesse, egrotum corroborare, dæmones expellere, animam purgare, sequi, cum membra ejus ungerentur, quasi in lumine per totum corpus diffunderent. Cum vero, et ipsa ungeretur, Apostoli omnes adfuerunt, et B. Petrus claves ostendens pollicebatur, se illi cæli januam patefacturum. *Sur. XXIII, Jun.*

Quidam circa Lugdunum magno febris æstu conflictatus, inter conflendum, urgente

morbo de potestate mentis exierat, seque jam damnatum esse clamabat. Verum postquam sacro oleo unctus est, mox mentis sanitatem, et etiam corporis valetudinem recuperavit. *Annua soc. 1596, Col Lug.*

Rupertus Rex Romanorum cum de extrema unctione suscipienda admonitus, diu reluctatus fuisset, ubi tandem consensit, precesque consuetas recitari audivit, mentem, et vocem erigens, dixit: Revera si scivissen, tantum valere hoc Sacramentum pro utriusque hominis sanitate, ut nunc percipio, et audio, jam diu illud devotissime postulassem. Convaluit igitur, et multis annis sanete gubernavit, et vixit. *NIBER. l. IV, formic. c. XI.*

S. Hieronymus refert, sanctissimum virum Hilarionem Constantiæ nobilissimæ feminæ generum ex ipsis mortis faucibus eripuisse, et aliis quam plurimis a venenatis serpentibus ictis, integram sanitatem reddidisse. *LAURENT. BEIRL. in theat. vit. eod. v. eodem.*

SIMILITUDINES.

UTILITAS. — Sicut oleum in mare effusum sedat tempestas maris; ita oleum sacrum homini applicatum sedat fluctus tentationis a dæmone excitatis in agone mortis, ubi maxima sevit tempestas. *FABER. conc. IV, in Dom. xx, post Pent.*

Sicut olim lactatores oleo ungebantur ante luctum, quia per illud corroborari se credebant; ita Ecclesia quoque suos fideles ad ultimam luctum fortiter subeundam inungit. *Ibid.*

Sicut oleum vulneratorum dolorem lenit, et ideo a Samaritano in vulnera illius, qui inter latrones incidit, infusum est; ita oleum extremæ unctionis sanat, et lenit vulnera per latrones tartareos contracta. *Ibid. n. 2.*

MOTIVA

AD UNCTIONEM EXTREMAM LIBENTER SUSCIPIENDUM.

Necessitas: cum enim in ultimo agone pugna pugnanda sit, a qua tota pendet aeternitas, merito omnia media, quæ ad felicem illius successum præcipue conducunt, adhibentur; quale utique censi debet hoc Sacramentum, utpote a Christo ipso pro hoc

fine summa cum charitate, et sollicitudine institutum?

Utilitas: cum enim per hoc Sacramentum singulare robur animæ conferatur, reliquæ peccatorum tollantur, et sanitas etiam corporalis, si infirmo expedit, conferatur; merito permagni æstimandum est, summaque cum alacritate, ac desiderio expetendum.

Æquitas: si enim medicinæ quantumcumque amara, tam prompte assumuntur, quia per illas sanitas corporis obtinenda speratur; an non æquissimum censi debet, ut hoc Sacramentum, per quod sanitas corporis, et animæ promittitur, majori promptitudine expetatur, et recipiatur? *Ibid. n. 2.*

Dignitas: si enim Davidem, et alios olim magnopere honoratos credimus, dum oleo in Reges inuncti sunt; quanto majorem sibi honorem exhibitum creditis, qui per hoc oleum sacrum se in regem, et possessorem regni celestis unctum, et ordinatum credet?

MEDIA.

AD EXTREMAM UNCTIONEM LIBENTER SUSCIPIENDAM.

Consideratio charitatis; qua hoc Sacramentum a Christo institutum est, hæc enim efficiet, ut non facile negligamus, quod cum tanta sollicitudine, sapientia, ac dilectione in nostram salutem, ac commodum ab eodem ordinatum est.

Consideratio circumstantiarum, quæ mortis articulum et ultimum agonem difficilem faciunt, videlicet infirmitatis corporalis, quæ ipsum etiam animum non parum debilitat, cum juxta S. Augustinum illie, rapiatur tota intentio mentis, ubi est vis doloris: timoris naturalis, quo ipsam corporis, et animæ dissolutionem, et securum iudicium, penasque horremus; et tandem gravissimæ impugnationis a dæmonibus sustinendæ; hæc enim omnia efficiunt, ut medium hoc ad tollendas illas difficultates singulariter destinatum magna alacritate arripiamus. *S. AUG. s. XLVIII, ad FF. in Eremito.*

Consideratio fructuum, quos affert religiosa hujus Sacramenti perceptio, maxime sanitatis corporalis, et allevationis spiritualis, quæ fit per reliquias peccatorum sublatas, et spem æternæ felicitatis obtinendæ generatam.

mam deinde esse illa verba: per istam unctionem etc.

Tertium est, ut dignam de hoc Sacramento æstimationem concepiat, quod fiet, si effectus illius a citato Concilio sequentibus verbis indicatis bene ponderet: Res porro, et effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur: Et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus, et si in peccatis sit, dimittentur ei. Res etiam hæc est gratia Spiritus Sancti, cujus unctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, et ægroti animam alleviat, ac confirmat, magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus sublevatus, et morbi incommoda, et labores levius fert, et tentationibus dæmonis, calcaneo insidiantis facilius resistit, et sanitatem corporis, interdum, ubi salutis animæ expedierit, consequitur. (Cap. II.) Quod autem hæc sanitas modo post Sacramentum hoc acceptum tam raro sequatur, duplicem rationem affert March. Primam, quod infirma admodum eorum, qui id suscipiunt, fides sit; testatur quippe Evangelista, Dominum apud suos non multas virtutes fecisse propter incredulitatem eorum. Alteram, quod serius, quam oportet, id suscipiant; neque enim per hoc Sacramentum miracula expectanda sunt, quale foret, si is, qui animam agit, repente convalesceret. *MARCH. tr. VI, candelabri, lect. VI.*

CONCEPTUS PRÆDICABILES.

Ex occasione thematicis: *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini* (JAC. VII, 24): possunt effectus hujus Sacramenti per similitudinem olei demonstrari, videlicet. 1. Quod sicut oleum *mundat*, (unde virginis pro Assuero Rege preparatæ, sex mensibus oleo myrtino ungebantur) ita, et hoc Sacramentum animam purificet, reliquias peccatorum, id est, peccata venialia, et poenæ reatum, tollendo. (ESTR. II, 12.) 2. Quod sicut oleum *sanat*, (unde Samarit. illius, qui in latrones incidit, vulnera alligans, oleum, et vinum pro curatione infundit) ita hoc Sacramentum sanitatem corporis afferat. (LUC. X, 14.) 3. Quod sicut oleum *roborat*, (unde olim Athleta pugnaturi oleo se ungebant,) ita etiam hoc Sacramentum specialiter pro ultimo, et periculosissimo agone confortet. 4. Quod sicut oleum *lætifi-*

ASCETICA.

Tria præcipue sunt, quæ circa hoc Sacramentum ab Asceta specialiter notanda sunt. Primum est, ut bene cognoscat finem, propter quem institutum est, qui quidem clare, ac discrete a Concilio Tridentino sequentibus verbis insinuat. Visum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de poenitentia adjungere ea, quæ sequuntur de Sacramento extremæ unctionis, quod non modo poenitentia, sed et totius Christianæ vitæ, quæ perpetua poenitentia esse debet, consummativum existimatum est a Patribus; Primam itaque circa illius institutionem declarat, et docet, quod Clementissimus Redemptor noster, qui servis suis quovis tempore voluit de salutaribus mediis adversus omnia hostium tela esse prospectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramento aliis præparavit, quibus Christiani conservare se integros, dum viverent, ab omni gravi Spiritus incommodo possint; ita extremæ unctionis Sacramento finem vitæ tamquam firmissimo quodam presidio munivit. Nam etsi Adversarius noster occasiones per omnem vitam quarat, et capiet, ut devorare animas nostras quoquo modo possit, nullum tamen tempus est, quo vehementius ille omnes suæ versutiæ nervos intendat ad perdendos nos penitus, et a fiducia etiam, si possit, divinæ misericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perspicit. *Consil. Trid. s. XXIV.*

Secundum est, ut pariter bene cognoscat naturam, et tempus institutionis hujus Sacramenti, de quibus idem Concilium sic loquitur: Instituta autem est sacra hæc Unctio infirmorum, tamquam vere, et proprie Sacramentum novi Testamenti; a Christo Domino nostro apud Marcum quidem insinuatam, per Jacobum autem Apostolum Domini Fratrem Fidelibus commendatam, ac promulgatam. Infirmatur quis in vobis etc. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione per manus accepta Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium Ministerium, et effectum hujus salutaris Sacramenti. Intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum; nam unctio aptissime Spiritus S. gratiam, qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, representat. For-

cat, (juxta illud Psalmistæ: Propterea unxit te Deus oleo lætitiæ præ consortibus tuis) (Ps. XLIV, 8) ita, et hoc Sacramentum tanto majorem lætitiæ afferat, quanto majorem spem facit perpetuæ, et felicitatis, et lætitiæ obtinendæ, utpote quod est consummativum Justitiæ Christianæ (quemadmodum ait Concilium Trid.) atque adeo efficit, ut, sicut cum Christus moriturus dicit: Consummatum est; ita etiam eum eodem vere dicere possit: Pater in manus tuas commendo spiritum meum.

Ex occasione thematis: *Inveni David servum meum, oleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliabitur ei, et brachium meum confortabit eum* (Ps. LXXXVIII, 22): potest ostendi, quomodo hæc ipsa verba etiam Deus ad eum, qui hoc Sacramentum percipit, cum magno illius solatio dicat. Et 1. quidem, quomodo invenerit servum fidelem, qui faciat omnes voluntates ejus, dum etiam hoc Sacramentum, quod per se non est de præcepto, sed solum de consilio, et beneplacito Dei, cum magna alacritate, ac religione suscipit. 2. Quomodo vere etiam oleo sancto unxerit eum, oleo scilicet sacramentali, oleo gratiæ suæ specialis in hoc Sacramento conferri solite, et oleo interioris lætitiæ ex susceptione hujus Sacramenti oriri solite. 3. Quomodo manus ipsius auxilietur ei; dum scilicet, sicut olim ægris manus imponebat, et sanabat; ita et nunc per hoc Sacramentum, aut omnino confert sanitatem, aut certe molestias morbi mitigat interna consolatione. 4. Quomodo brachio suo confortet eum; dum robur illi adversus hostes confert; ut possit, et fortiter pugnare, et feliciter, ac gloriose vincere.

Ex occasione thematis: *Ece unxit te Dominus super hereditatem suam in Principem: et liberabis populum suum de manibus inimicorum ejus* (1. Reg. x, 4): potest explicari triplex unctio, qua Deus quemlibet hominem Christianum inungi sinit, ad similitudinem triplicis unctionis, qua David olim inunctus est. Nam 1. sicut ille in domo patris sui unctus est, et per eam unctionem ad regnum initiatus; ita Christianus in Ecclesia velut domo Patris sui per Baptismum ad regnum cælestis initiatur, et jus acquirit; quod beneficium tanto majus est, quanto plures sunt Ethnici, præ quibus tamquam fratres sibi eligitur ipse ad hoc regnum. 2. Sicut David unctus est in Hebron, ut regnaret super domum Juda, et post illam unctio-

nem variis adversitatibus agitatus fuit, atque probatus; ita et Christianus per Christum Confirmationis ungitur in Regem super domum Juda; id est, Ecclesiam; actu confidentis Christum, et ab eo tempore a variis hostibus, (cum sit militia vite hominis super terram) impugnatur. 3. Sicut David denique unctus est in Regem super universum Israel, et tunc in pace paulo post regnare cœpit; ita et per Sacramentum extrema-unctionis inungitur Christianus, ut sit Rex super cœlestem Jerusalem velut regnum æternæ pacis. Tunc enim dicere potest cum S. Paulo: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi; de reliquo mihi restat est corona justitiæ. II. Tim. iv, 7.

MISCELLANEA.

Cum Jacob scalam in cœlum vidisset, Deumque scalse innixum, mane evangelicus tulit lapidem, quem supponeret capiti suo, et erexit in titulum, fundens oleum desuper; appellavitque nomen urbis Bethlehem. (Gen. XXVIII, 18.) Idem fecit Christus, dum lapides in hoc mundo tunsionibus, et pressuris expositos, sibi, velut angulari lapidi, non prius conjungi voluit, quam oleum a se institutum desuper fuisset effusum. Unde his, scilicet in principio, et fine vite; inungi illos voluit, ut per primam unctionem Baptismi initiarentur velut lapides Ecclesiæ militantis, per postremam velut lapides Ecclesiæ triumphantis.

In Levitico præcepit Deus: Anima, cum obtulerit oblationem sacrificii Domino, simila erit ejus oblatio, fundetque super eam oleum, et ponet thus. (Levit. ii, 1.) Quod aliquid de anima interpretantur, que velut panis mundus Domino offerri debet, juxta illud Sancti Ignatii M. dictum: Frumentum Christi sum, dentibus bestiarum molar, ut panis mundus inveniar. Oleum, et thus similitè imponendum materiam, et formam unctionis extremæ significat; hæc enim faciunt, ut gratior Deo fiat oblatio.

Adumbravit Christus in Evangelio hoc Sacramentum, cum Apostolos misit, ut prædicarent penitentiam, et ungerent oleo infirmos ad sanandum eos (MATTH. VI), per hoc enim oleum indicare volebat nobilibus oleum, quo suo tempore ad sanandos, et roborandos ægros consistere decreverat.

UTILITAS. — Olim Sacrificioli sacrificiatur clamabant: Procul hinc sit lotus, et unctus;

eo quod dæmones, præsentibus Christianis, impedirent a suis oraculis, et delusionibus; merito ergo Christiani oleo in fine ungentur, ut diaboli, qui tunc descendit ad hominem in lectum, habens iram magnam, sciens, quia modicum tempus habeat, artes, et fraudes suas exercere non possit. FAB. conc. iv, in Dom. xx, post Pentec.

AUCTORES.

Petrus Canisius p. II, de Sacramentis Ecclesiæ.

Jacobus Marchantius in Horto Pastorum tr. IV.

Laurentius Beirlinek in theatro vitæ humanæ V. eodem.

Matthias Faber conc. IV, in Dom. xx, post Pentec.

Antonius Daurontius in Cathechismo historiali c. LI, lit. L et LI.

VOCATIO

AD VITÆ STATUM ELIGENDUM, ET AMPLECTENDUM.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Vocationis nomine hoc loco aliud nihil intelligitur quam dispositio providentiæ divinæ, que pro suo beneplacito diversa, in republica, tam ecclesiastica, quam politica, officia distribuit, atque ad eadem rite obeunda gratiam aliisque qualitates necessarias subministrat. Ut adeo quisvis ex hominibus sibi applicare possit illud Christi (Jo. xv) dictum: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Et illud S. Pauli (ad Hebr. v.) *Nullus sumit sibi honorem, et officium, seu statum sed qui vocatur a Deo.*

DIVISIO. — Quemadmodum duæ sunt animi potentie principales, voluntas, et intellectus; ita duo quoque vocationum genera, voluntatis, et intellectus reperiuntur. Vocatio voluntatis dicitur, quando voluntas ad certum vitæ genus sic movetur, ut eadem intellectum rapiat, et ejus approbationem quasi extorqueat. Vocatio intellectus est, quando ratio illuminatur, ut status cujuspiam commoda, et aptitudinem ad ultimum finem a se consequendum cognoscat, et ipsam etiam voluntatem ad statum talem amplectendum permoveat. HIER. PLATUS, l. III, de bono stat. Relig. c. XXXVI, §. Quin etiam.

Alio modo etiam dividi potest in perpetuam, et non perpetuam, seu ad tempus. Illa est, per quam quis ad statum vocatur, in quo per totam vitam permaneat; Ista est, per quam quis a Deo vocatur, ut tantum per aliquod tempus in eo permaneat; qualem vocationem dari, P. Nicolaus Lancizius ex communi Ascetorum sensum affirmat; solet enim suavis Dei sapientia aliquibus injicere desiderium amplectendi certum aliquem Ordinem, non quod velit, ut eum ingrediantur, vel perpetuo in eo maneant, sed ut probet eorum obedientiam, et amorem erga se: primum illis inspirat affectum ad aliquem Ordinem, vel eorum complexionis minus repugnantem (ut postea ad asperiores eos inducat) vel certe prius ad asperiores illos impellit, ut heroica electione rei difficilioris plurimum mereantur; postea vero ad mitiorem amplectendum efficaciter movet, sciens, illos non habere vires illas corporis, quas exigit Ordo asperior, vel alia ad eum requisita. Sic videmus, Christum voluisse primum, ne Apostoli gentibus prædicarent, quos tamen postea ad easdem misit. Sic S. Benedictus ab initio vitam Eremiticam duxit, et postea primum suum Ordinem instituit. Sic S. Dominicus prius Oxoniensis Ecclesiæ Canonicus Regularis fuit, deinde Ordinis Fratrum Prædicatorum Auctor extitit. Sic S. Antonius Patavinus pariter prius Canonice Regularium Institutum suscepit, et postea ad Franciscanorum Ordinem transiit. Quidni ergo aliis etiam idem contingere possit? Negari tamen non debet, quin major in tal mutatione suscipienda consideratio sit adhibenda, non per speciem majoris boni amor proprius illudat. NICOLAUS LANCIZ. opusc. 1, n. 238.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Non turbetur cor vestrum. In domo Patris mei mansiones multe sunt. Jo. XIV, 1.

Unusquisque, in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat. I. Cor. VII, 29.

Quis est homo, qui timet Dominum? legem statuit ei in via, quam elegit. Psal. II, 12.

Obsecro itaque vos ego vincitus in Domino, ut digne ambuletis vocatione, qua vocati estis. Ephes. IV, 1.

Æqua pars erit descendens ad prælium, et remanens ad sarcinas, et similiter videbit. I. Reg. XXX, 24.